SSRI-medicatie en zwangerschap

Je bent zwanger of je wilt zwanger worden en je huisarts of psychiater heeft je een SSRI (medicijn) voorgeschreven. Een SSRI kan leiden tot mogelijke risico's of gevolgen hebben voor de gezondheid van moeder en kind.

Hier lees je voorzorgsmaatregelen en adviezen over het gebruik van deze medicijnen tijdens een zwangerschap. SSRI staat voor selectieve serotonine heropnameremmer. Deze medicatie worden o.a. gebruikt bij de behandeling van depressies, paniekaanvallen, sociale angststoornissen, diverse soorten fobieën, dwangstoornissen en posttraumatische stressstoornis.

Meer over SSRI-medicatie en zwangerschap

Als je zwanger wilt worden

Gebruik je een SSRI en wil je zwanger worden? Dan is het verstandig om eerst aan je huisarts of psychiater advies te vragen: dit kan met een preconceptioneel advies (oftewel vóór de conceptie, vóór de bevruchting). Deze consulten worden gedaan door een arts met veel kennis van zwangerschap/bevalling en medicatiegebruik. De arts bespreekt daarin de voor- en nadelen van SSRI-gebruik tijdens de zwangerschap (voor moeder en kind).

Ook hoor je dan of er andere behandelingen mogelijk zijn, die wellicht beter aansluiten bij jouw klachten. In dit gesprek bespreek je alle algemene informatie voor een goede voorbereiding op je zwangerschap. Verder worden de voor en nadelen van de medicatie besproken. Ook worden eventuele andere behandelingen benoemd. Over het algemeen adviseren wij door te gaan met gebruik van je medicatie voor en tijdens je zwangerschap.

Het is wel belangrijk dat de adviserende arts kennis heeft van jouw psychiatrische ziektebeeld en van de noodzaak en risico's van SSRI's tijdens de zwangerschap. Verder krijg je tijdens dit gesprek algemene informatie over een goede voorbereiding op je zwangerschap.

Er kunnen goede redenen zijn om SSRI-medicatie voor en tijdens de zwangerschap te blijven gebruiken. Bespreek met je arts wat voor jou het beste is.

Als je zwanger bent

Als je zwanger bent, verwijst je huisarts je naar een verloskundige of een gynaecoloog. Voor je SSRI-gebruik maakt het niet uit wie je zwangerschap begeleidt; de aard van je psychiatrische ziektebeeld en/of andere medische problemen is daarin bepalend.

Alle vrouwen die een SSRI gebruiken, krijgen een behandelplan waarin staat hoe de begeleiding tijdens de zwangerschap, de bevalling en het kraambed wordt geregeld. Dit plan is bedoeld voor jou en alle behandelaars. Het wordt gemaakt in overleg met je verloskundige/huisarts of gynaecoloog en met kinderartsen en psychiaters.

De verloskundige/huisarts of gynaecoloog doet de zwangerschapscontroles. Daarnaast krijg je begeleiding van

de huisarts of psychiater die de SSRI-medicatie heeft voorgeschreven.

Gevolgen van SSRI-gebruik

Er lijkt geen grotere kans te zijn op complicaties (zoals vroeggeboorte). Wel zijn er aanwijzingen dat ongeboren kinderen iets minder goed groeien (in de buik) bij gebruik van een SSRI. Tijdens je zwangerschap komt er via de moederkoek door de navelstreng wel wat van het medicijn (SSRI) bij de baby terecht.

Dit kan 3 belangrijke gevolgen hebben:

1. Aangeboren afwijkingen
2. Gewenning aan de medicatie
3. Ademhalingsproblemen

Aangeboren afwijkingen
In Nederland is er een kans van 3-5% op aangeboren afwijkingen bij alle kinderen. Bij moeders met SSRI gebruik is er mogelijk een kleine kans op aangeboren afwijkingen te weten een opening in het schot tussen de harthelften (septumdefect). Dit kan voorkomen bij 1-1.5% van de kinderen van wie de moeder SSRI medicatie gebruikt (dit is 3-5x hoger dan bij moeders zonder SSRI gebruik). De 20 weken echo is voldoende om eventuele problemen op te sporen. Meestal is hier geen behandeling voor nodig. Als een kindje wel behandeld moet worden dan slaagt dit doorgaans goed.

Gewenning aan de medicijnen
Na de geboorte wordt de toevoer van die medicijnen aan de baby plotseling gestopt. Dit kan bij de pasgeborene klachten veroorzaken; dit worden wel neonatale onttrekkingsverschijnselen genoemd.

De verschijnselen die kunnen optreden zijn:

- voedingsproblemen, minder goed drinken
- prikkelbaarheid en meer huilen
- trillerig zijn
- verhoogde spierspanning
- slaapproblemen
- zeer weinig bewegen en weinig reactief zijn
- ondertemperatuur
- kreunende ademhaling
- minder urineproductie

Een op de drie kinderen krijgt hier last van, met name als de moeder in de tweede helft van de zwangerschap SSRI-medicatie heeft gebruikt. De verschijnselen duren over het algemeen enkele dagen en verdwijnen meestal zonder behandeling. De pasgeborene houdt er, voor zover bekend, niets aan over.

Ademhalingsproblemen
Tot slot kan de pasgeborene last hebben van ademhalingsproblemen. Deze problemen kunnen direct na de geboorte ontstaan en moeten dan ook behandeld worden. Daarom adviseren wij om in het ziekenhuis te bevallen. De ademhalingsproblemen ontstaan door een verhoging van de bloeddruk in de longen van de pasgeborene. De kans hierop is erg klein; minder dan 1%. Het is nog niet duidelijk of SSRI-gebruik tijdens de zwangerschap effecten heeft op de baby op latere leeftijd, maar daar lijkt het niet op.

Behandeling

Bevallen bij het gebruik van SSRI-medicatie

Vanwege de kleine kans op ademhalingsproblemen bij de pasgeborene, adviseren we om in het ziekenhuis te bevallen. Dit kan met de verloskundige of met de gynaecoloog. De begeleiding van de bevalling verloopt verder net zo als bij iedere andere zwangere.

Het kraambed

Na de bevalling hoef je in principe niet lang in het ziekenhuis te blijven. Om zeker te weten dat je baby goed blijft ademhalen, adviseren we wel om hem of haar minimaal 12 uur in het ziekenhuis te observeren. Dat kan samen met jou op jullie eigen suite bij St. Antonius Geboortezorg. Als je meer medicatie gebruikt kan het zijn dat je langer opgenomen moet blijven.

De wat vaker voorkomende ontwenningsverschijnselen zijn over het algemeen niet ernstig en verdwijnen meestal na enkele dagen. Daarvoor hoeft je baby niet in het ziekenhuis te blijven. De kraamverzorgende thuis kan ook deze observatie samen met jou doen. Het is wel nuttig om de eerste dagen te letten op klachten die duiden op ontwenningsverschijnselen en zo nodig contact op te nemen met de verloskundige/huisarts die jou begeleidt. Overigens kunnen er natuurlijk wel andere redenen zijn waarom je in het ziekenhuis moet blijven, die niets met de SSRI-medicatie te maken hebben.

Borstvoeding

Het is altijd goed om je kindje borstvoeding te geven. We weten dat borstvoeding in combinatie met SSRI-gebruik op korte termijn geen probleem is voor de pasgeborene. Het is niet duidelijk wat de effecten op lange termijn zijn. Als je medicatie gebruikt die niet met borstvoeding gecombineerd kan worden dan hoor je dit tijdens je zwangerschap.

Doorgaan met de medicatie

Het is verstandig om na de bevalling in elk geval door te gaan met de medicatie zoals je die voor de zwangerschap gebruikte. De behandelende psychiater of huisarts zal
dit van tevoren met je bespreken en in het behandelplan opnemen. De bevalling en het kraambed geven al genoeg veranderingen die je stemming kunnen beïnvloeden of angst kunnen veroorzaken. Het doorgaan met de medicatie in combinatie met algemene leefregels zoals rust en regelmaat, zijn dan ook extra belangrijk in de periode na de bevalling.

Nazorg

Tijdens een zwangerschap en in het kraambed kun je het beste doorgaan met de medicatie, tenzij jouw arts je een ander advies geeft.

Expertise en ervaring

Bij St. Antonius Geboortezorg bieden we alle zorg rondom zwangerschap en geboorte. Onze specialisten en

verpleegkundigen staan 24 uur per dag klaar om jou, je kindje en je partner de beste zorg te kunnen bieden. Bij St. Antonius Geboortezorg werken gynaecologen, kinderartsen en verloskundigen zeer nauw samen. We werken vanuit de overtuiging dat iedere zwangere vrouw en haar partner centraal staan in een heel bijzondere fase van hun leven waar wij als zorgprofessionals graag een bijdrage aan leveren: zorgzaam, met plezier en zo persoonlijk mogelijk. Wij werken met passie en warmte en willen je graag net dat beetje meer geven. Elke familie en gezin is uniek. Jullie persoonlijke wensen vinden wij belangrijk. We vormen samen met jullie een hecht team en kijken naar welke zorg op welk moment gewenst is, het beste past en mogelijk is.

Meer informatie

Kijk voor meer informatie op de website van de Gynaecoloog (http://www.degynaecoloog.nl/onderwerpen/zwangerschap-en-ssri/).

Gerelateerde informatie

Specialismen

- Geboortezorg (https://www.antoniusziekenhuis.nl/geboortezorg)
- Psychiatrie & Medische Psychologie (https://www.antoniusziekenhuis.nl/psychiatrie-medische-psychologie)

Contact Geboortezorg **T 088 320 64 00**